

TYÖ- JA TASA- ARVOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi aikuiskoulutustuesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä lokakuuta 2000 lähettänyt työ- ja tasa-arvoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi aikuiskoulutustuesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 150/2000 vp) ja samalla määrännyt, että sivistysvaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunnalle.

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti sivistysvaliokunta on antanut asiasta lausunnon (SiVL 13/2000 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Hannu Hakkola, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
- neuvotteleva virkamies Leena Koskinen, opetusministeriö

- hallitusneuvos Raila Kangasperko ja projekti-johtaja Tuulikki Petäjaniemi, työministeriö
- toimitusjohtaja Jarmo Tammenmaa, Koulutus- ja erorahasto
- henkilöstönkehittämisen asiantuntija Terttu Pakarinen, Kunnallinen työmarkkinalaitos
- koulutus- ja työvoimapolitiittinen sihteeri Heikki Liede, Akava
- työttömyyskassan palveluesimies Niclas Nyberg, Kunta-alan ammattiliitto KTV
- varatuomari Riitta Wärn, Palvelutyönantajat
- työvoima- ja koulutuspolitiittinen sihteeri Jari-Pekka Jyrkänne, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
- johtaja Martti Pallari, Suomen Yrittäjät
- koulutuspolitiittinen asiamies Heikki Suomalainen, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
- koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiamies Leila Kurki, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki aikuiskoulutustuesta. Aikuiskoulutustuella ja siihen liittyvällä opintolainan valtiontakauksella tuettaisiin työssä olevien palkansaajien ja yrittä-

jien omaehtoista ammatillista koulutusta. Ehdotus on kolmas vaihe niin sanottua koulutusvaikutusta koskevaa järjestelmää, jonka tarkoituksena on antaa pitkään työelämässä olleille eräin

edellytyksin mahdollisuus saada nykyistä parempaa toimeentuloturvaa opiskelun ajalta.

Aikuiskoulutustukea myönnettäisiin ammatilliseen tai ammattitaitoa parantavaan koulutukseen, jota järjestetään julkisen valvonnan alaisessa oppilaitoksessa. Tuki korvaisi siirtymävaiheen jälkeen aikuisopintorahan ja koulutus- ja erorahaston myöntämän ammattikoulutusrahan. Aikuiskoulutustuen myöntäminen edellyttäisi ansiotyöstä poissaoloa joko opintovapaalla tai muulla työnantajan kanssa sovitulla vapaalla sekä ansionmenetystä koulutusajalta.

Oikeus toimeentuloturvaan koulutuksen ajalta perustuisi ansaintaan siten, että jokainen työkuukausi ja vakuutusmaksujen maksaminen kartuttaisi käytettävissä olevaa aikuiskoulutustuen tukikautta 0,8 päivää. Työssäoloaikaan rinnastettaisiin osittain eräät perhepoliittiset vapaat ja työkyvyttömyysajat. Aikuiskoulutustukeen olisi oikeus henkilöllä, jonka päätoiminen yritystoiminta tai palvelussuhde samaan työnantajaan on kestänyt yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään vuoden ja jolla on työhistoriaa vähintään viiden vuoden ajalta. Siirtymäkaudella 31 päivään heinäkuuta 2006 saakka työhistoriaa edellytettäisiin kuitenkin vähintään 10 vuotta. Tukiaikaa kartuttaisi myös henkilön odotettavissa oleva laskennallinen työura 60 ikävuoteen

saakka. Tämän etukäteiskäytön edellytyksenä olisi, että henkilöllä on vähintään 10 vuoden työhistoria ennen koulutuksen alkamista.

Aikuiskoulutustuen suuruus perustuisi hakijan vakiintuneeseen ansiotasoon, joka määriteltäisiin tukikauden alkamista edeltäneiden ansioiden perusteella yhteensä vuoden ajalta. Aikuiskoulutustuen saajalle myönnettäisiin myös opintolainan valtioneuvoston takaus.

Aikuiskoulutustuen myöntäisi Koulutus- ja erorahasto ja opintolainan valtioneuvoston Kansaneläkelaitos. Tuen perusosa rahoitettaisiin valtion varoista ja ansio-osa työnantajilta ja työntekijöiltä perittävillä pakollisilla työttömyysvakuutusmaksuilla työttömyysvakuutusrahastosta.

Opintotukilakiin, koulutus- ja erorahastosta annettuun lakiin, työttömyysetuuksien rahoituksesta annettuun lakiin sekä työntekijäin eläkelakiin ehdotetaan tehtäväksi aikuiskoulutustuesta ja sen yhteensovittamisesta johtuvat muutokset.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 2001 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2001 alusta. Aikuiskoulutustukea maksettaisiin ammatilliseen koulutukseen 1 päivästä elokuuta 2001 lukien.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esitys on ns. koulutusvakuutuksen kolmas vaihe, jonka tarkoituksena on parantaa pitkään työelämässä olleiden toimeentuloturvaa opiskelun aikana. Tavoitteena on myös selkeyttää nykyistä hajanaista ja epäyhtenäistä järjestelmää. Myöhemmin on tarkoitus selvittää, voidaanko aikuisopiskelijoiden toimeentulojärjestelmien yhtenäistämistä edelleen jatkaa.

Aikuiskoulutustukijärjestelmä edistää osaltaan elinikäisen oppimisen tavoitetta kannustamalla työntekijöiden omaehtoista kouluttautumista. Työelämän muutokset korostavat ammattitaidon lisäämis- ja ylläpitotarpeita. Kouluttautuminen on tarpeen myös ammattitaitoisen työ-

voiman riittävyyden turvaamiseksi, työllisyysasteen nostamiseksi ja työelämässä jaksamisen edistämiseksi. Valiokunta pitää hyvänä, että koulutusvakuutuksen kolmannessa vaiheeseen on otettu mukaan myös yrittäjien kouluttautumisen tukeminen. Valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavien huomautuksien ja muutosehdotuksien.

Aikuiskoulutustukijärjestelmään sisältyy uudentyyppisiä piirteitä, kuten tuen perustuminen ansaintaperiaatteeseen, mahdollisuus käyttää tukea etukäteen (ns. sosiaalilimalli), etuuden ainutkertaisuus ja takaisinperintämahdollisuus, jos ansainta-aika ei toteudu. Uuteen järjestel-

mään sisältyy myös useita epävarmuustekijöitä, tuen kannustavuutta on epäilty ja myöntämisedellytyksiä on pidetty liian ankarina. Valiokunta pitää näitä seikkoja niin merkittävänä, että järjestelmän toimimista on perusteltua syytä seurata erityisen tarkoin.

Sivistysvaliokunnan johtopäätökset

Sivistysvaliokunta on lausunnossaan esittänyt huolestuneisuutensa siitä, muodostuuko ehdotetusta järjestelmästä toimiva ja tarkoituksenmukainen. Sen vuoksi sivistysvaliokunta on katsonut, että työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunnan tulisi kokonaisuus huomioon ottaen vielä

- harkita, onko työntekijän ammattitaidon ylläpitämiseksi tarkoituksenmukaista säätää mahdollisuus siirtyä määräaikaisen työsuhteen päättyessä aikuiskoulutustukeen oikeuttavaan koulutukseen (*määräaikaiset palvelussuhteet*),

- harkita, onko 10 vuoden työhistorian vaatimus siirtymäaikana tarkoituksenmukainen (*aikuiskoulutustuen ansainta-aika*),

- selvittää, muodostuuko äitiys- ja vanhempainrahakauden huomioon ottamista koskevat säädökset ongelmallisiksi vanhempien koulutautumismahdollisuuksien kannalta ja

- selvittää, ovatko sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutuvan työkyvyttömyysajan laskemista ansainta-aikaan koskevat säännökset oikeudenmukaisia ja tasa-arvoisia (*työntekoon rinnastettava aika*).

Määräaikaiset palvelussuhteet

Aikuiskoulutustuen saamisen edellytyksenä on, että palkansaaja on päätoimisessa työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa koulutuksen aikana. Vaatimusta on arvosteltu, koska se haittaa joustavaa siirtymistä päättyvästä määräaikaisesta palvelusuhteesta koulutukseen. Ongelmaa ei ratkaise tyydyttävällä tavalla ns. koulutusvakuutuksen toinen vaihe, eli työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain mukainen järjestelmä, koska siinä tuen saamisen edellytyksenä on 4 kuukauden työttömyys opintoja edeltävän 12 kuukauden aikana.

Sosiaali- ja terveysministeriö on arvioinut suorien kustannusten lisääntyvän noin 20 pro-

senttia, jos aikuiskoulutustuki ulotetaan koskemaan määräaikaisten työsuhteiden välistä aikaa. Lisäksi ongelmallisena on pidetty koulutusvakuutuksen toisen ja ehdotetun kolmannen vaiheen yhteensovittamista ja eräitä lainsäädäntöteknisiä seikkoja.

Määräaikaisten palvelussuhteiden määrä on lisääntynyt erityisesti nuorten ja naisten keskuudessa. Esimerkiksi 35—45-vuotiaista naisista noin 15—20 prosenttia on määräaikaisessa palvelussuhteessa. Valiokunta pitää tärkeänä, ettei määräaikaisissa ja toistaiseksi voimassa olevissa palvelusuhteissa olevia aseteta eriarvoiseen asemaan palvelussuhteen muodon perusteella. Aikuiskoulutustukijärjestelmä ja työttömän koulutusvärahaajärjestelmä on sovitettava yhteen tarkoituksenmukaisella tavalla siten, ettei koulutusaikaisen tuen saaminen edellytä määräaikaisessa palvelussuhteessa olleelta työttömyysjaksoa. Valiokunta ehdottaa tätä koskevan lausuman hyväksymistä (*Valiokunnan lausumaehdotus 1*).

Aikuiskoulutustuen ansainta-aika

Aikuiskoulutustuen myöntämisen edellytyksenä on eläkevakuutettuun ansiotyöhön ja eräisiin siihen rinnastettaviin olosuhteisiin perustuva ansainta-aika eli ns. työhistoria. Työhistoriavaatimus esitetään porrastettavaksi siten, että se on 31.7.2006 asti vähintään 10 vuotta ja sen jälkeen vähintään 5 vuotta. Tukea myönnettäisiin aluksi vain pitkään työmarkkinoilla olleille henkilöille.

Sosiaali- ja terveysministeriö on esittänyt arvioon kustannuslisäyksistä, jotka aiheutuisivat työhistoriavaatimuksen lyhentämisestä vuoden 2006 elokuun alkuun ulottuvalla siirtymäkaudella. Bruttokustannusten lisäykset, jotka jakaantuvat noin puoliksi valtion ja työttömyysvakuutusrahaston kesken, ovat 5 vuoden ansainta-ajan perusteella arviolta:

- 30 milj. markkaa vuonna 2000, 130 milj. markkaa vuonna 2002, 170 milj. markkaa vuonna 2003 ja 200 milj. markkaa vuosina 2004 ja 2005.

Sivistysvaliokunnan lausunnossa esitetään arvio kustannusvaikutuksista, jos työhistoriavaati-

mus lyhennetään 8 vuodeksi siirtymäkauden aikana.

Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta on arvioinut siirtymäkauden aikaista 10 vuoden ansainta-aikaa. Ansainta-ajan pituus rajoittaa nuorten ja lyhyen ajan työelämässä olleiden kouluttautumista. Asian merkittävyys korostuu, koska aikuisopintotuki ja ammattikoulutusraha poistuvat käytöstä aikuiskoulutustuen tullessa käyttöön. Arvion mukaan nykyisistä aikuisopintorahan saajista runsas neljännes ei täytä 10 vuoden työhistoriavaatimusta. Sitä ei täytä myöskään runsas kolmannes nykyisistä ammattikoulutusrahan saajista.

Hallituksen esityksessä arvioidaan aikuiskoulutustuen käyttäjiä olevan vuositasolla alkuvaiheessa 1 500 ja siirtymävaiheen jälkeen noin 5 500. Koulutusvaiheen aikaisempien vaiheiden perusteella valiokunta suhtautuu varauksellisesti esitettyihin arvioihin. Koulutusvakuutuksen ensimmäisestä (TyVM 8/1997 vp — HE 37/1997 vp) ja toisesta vaiheesta (TyVM 15/1997 vp — HE 215/1997 vp) antamissaan mietinnöissä valiokunta on todennut, että arviot käyttäjien lukumäärästä ovat olleet perusteettoman optimistisia. Kritiikki on osoittautunut perustelluksi, sillä esimerkiksi toisessa vaiheessa asetettu 10 000 koulutukseen osallistujan tavoite ei ole toteutunut. Selvitysten mukaan tämän vuoden helmikuun loppuun mennessä työttömien koulutuspäivärahaa oli käyttänyt vain 2 600 henkilöä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että aikuiskoulutustuelle asetetut tavoitteet toteutuvat ja tuki on myös nuorempien ja vähemmän aikaa työelämässä olleiden käytettävissä. Tämän vuoksi tuen käyttöä ja kohdentumista on seurattava ja tarvittaessa ryhdyttävä ripeästi toimenpiteisiin, jos tavoitteet eivät toteudu. Valiokunta ehdottaa tätä koskevan lausuman hyväksymistä (*Valiokunnan lausumaehdotus 2*).

Työntekoon rinnastettava aika

Aikuiskoulutustuen ansainta-aikaan rinnastettaisiin laissa lueteltavat perhepoliittiset vapaat, hoitovapaa sekä varusmies- ja siviilipalvelus. Lisäksi rinnastettaisiin aika, jona henkilö on saanut sairauden, vian tai vamman johdosta eläket-

tä, kuntoutustukea tai tapaturmaeläkettä. Valiokunta on koulutusvakuutuksen ensimmäisessä vaiheessa muuttanut lakiehdotusta siten, että perhepoliittiset vapaat pidentävät työttömyyden tarkastelujaksoa. Aikuiskoulutustuen osalta perhevapaiden huomioon ottaminen ehdotetaan toteutettavaksi paremmin, koska ansainta-aikaa laskettaessa mm. nämä vapaat otetaan mukaan siten, että ansainta-ajasta enintään neljännes voi olla rinnastettavaa aikaa. Lakiehdotukseen sisältyvä säännös ei valiokunnan käsityksen mukaan rajoita perusteettomasti tai kohtuuttomasti tuen saantia.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki aikuiskoulutustuesta

6 §. Aikuiskoulutustukeen oikeuttava koulutus.

Pykälä sisältää säännökset aikuiskoulutustukeen oikeuttavasta koulutuksesta. Sivistysvaliokunta on lausunnossaan todennut, että tukeen oikeuttavan koulutuksen määrittelyn lähtökohtana on tarjota hakijalle mahdollisuus tehdä valintoja aikuisten ammattitaitoa edistävän koulutuksen kokonaisuudesta. Hallituksen esityksen perusteissa todetaan, että kaikilla vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on uuden koulutuslainsäädännön myötä ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupa. Vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on sekä laajemmassa mitassa aikuiskoulutustukea käyttävien osaamistarpeita vastaavaa koulutustarjontaa (esim. kielikoulutus ja tietoteknisen osaamisen parantamiseen tähtäävä koulutus) että pienempien ryhmien kuten huonomman pohjakoulutuksen omaaville soveltuvan koulutuksen järjestämiseen tarvittavaa erityisosaamista.

Sivistysvaliokunta huomauttaa, ettei esitys kuitenkaan sisällä vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaista koulutusta. Suuri osa vapaan sivistystyön oppilaitosten järjestämästä koulutuksesta oikeuttaa uuteen aikuiskoulutustukeen muiden lakien nojalla. Kieliopinnot ovat erikseen 6 §:n 2 momentin nojalla säädetty lain piiriin silloin, kun ne on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla järjestettyjä ja kehittävät tai täydentävät hakijan ammattitaitoa. Sivistysvaliokunta on

katsonut, että tulkintaongelmien välttämiseksi ja vapaan sivistystyön oppilaitosten koulutustarjonnan saamiseksi kattavasti lain piiriin, pykälän 1 momentin 1 kohtaan tulee lisätä tätä koskeva maininta. Tämän perusteella työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta ehdottaa kohdan täydentämistä sivistysvaliokunnan esityksen mukaisesti.

Sivistysvaliokunta on todennut, ettei lakiehdotukseen sisälly selkeää säännöstä, jonka mukaan Ahvenanmaalla maakunnan koulutuslainsäädännön mukainen koulutus oikeuttaisi aikuiskoulutustukeen. Tämän vuoksi pykälää on syytä täsmentää. Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta ehdottaa sivistysvaliokunnan esityksen mukaisesti, että pykälään lisätään uusi 3 momentti Ahvenanmaalla annettavasta koulutuksesta.

12 §. Aikuiskoulutustuen määrä. Pykälän 3 momentissa säädetään etuuden ansio-osan laskemisesta. Valiokunta ehdottaa, että momenttia tarkistetaan ja siihen lisätään säännös jaksottaisen opintovapaan ansionmenetyksen laskemisesta.

33 §. Voimaantulo. Pykälän 2 momentti sisältää säännöksen euron muuntamisesta markoiksi. Koska euromääräinen summa muunnetaan markoiksi kertomalla summa, eikä jakamalla, muutokertoimella, on säännöksen sanamuotoa tarkistettava.

2. Laki opintotukilain muuttamisesta

6 §. Opintotuen saamisen rajoitukset. Sivistysvaliokunta on lausunnossaan todennut, että pykälän 2 momenttia on syytä tarkistaa toimeenpanon helpottamiseksi niissä tapauksissa, joissa aikuiskoulutustuen hakija hakee myös opintolainan valtiontakausta. Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta ehdottaa, että momenttia tarkistetaan sivistysvaliokunnan esittämällä tavalla.

15 §. Opintolainan valtiontakausta. Sivistysvaliokunta on ehdottanut, että pykälään lisätään uusi momentti opintotukijärjestelmän ja aikuis-

koulutustuen tarkoituksenmukaiseksi yhteensovittamiseksi. Opintotukilain mukaan tukea ei myönnetä mm. korkeakoulussa yksittäisen opintokokonaisuuden suorittamiseen henkilölle, jolla ei ole korkeakoulututkintoa. Opintotukea ei myöskään myönnetä avoimessa korkeakoulussa tai kesäyliopistossa suoritettaviin opintoihin, peruskouluopintoihin, lukion osan suorittamiseen eikä pelkkiin kieliopintoihin. Sen sijaan näihin opintoihin voidaan ehdotetun lain mukaan myöntää aikuiskoulutustukea. Jotta opiskelijalla on taloudelliset edellytykset opintojen suorittamiseen, on tarpeen mahdollistaa myös opintolainan valtiontakauksen myöntäminen. Tämän vuoksi työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta ehdottaa, että 15 §:ään lisätään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirretään uudeksi 5 momentiksi. Muutosten vuoksi on lain johtolausetta täydennettävä.

23 §. Opintotuen hakeminen ja myöntäminen. Sivistysvaliokunta on todennut, että 1. lakiehdotuksen 19 § saattaa aiheuttaa sen, ettei valtiontakausta opintolainalle voitaisi myöntää samaksi ajaksi kuin aikuiskoulutustukea. Lopputulos olisi tuen hakijoiden kannalta epäedullinen. Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta ehdottaa, että opintotukilain 23 §:n 2 momenttia muutetaan sivistysvaliokunnan esittämällä tavalla. Tämän johdosta lain johtolausetta on täydennettävä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 3.—5. lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina,

että 1. ja 2. lakiehdotukset hyväksytään muutettuina seuraavasti (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään kaksi lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki
aikuiskoulutustuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—5 §
(Kuten HE)

6 §

Aikuiskoulutustukeen oikeuttava koulutus

Aikuiskoulutustukea voidaan myöntää henkilölle, joka osallistuu:

1) opetusministeriön toimialaan kuuluvaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998), ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998), ammattikorkeakouluopinnoista annetussa laissa (255/1995) (*poist.*), yliopistolaissa (645/1997) tai vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998) tarkoitettuun koulutukseen, joka johtaa ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon, erikoisammattitutkintoon tai yliopistoissa tai ammattikorkeakouluissa suoritettavaan tutkintoon, edellä tarkoitettujen tutkintojen osien suorittamiseen taikka on edellä sanottujen lakien mukaista lisä- ja täydennyskoulutusta;

(2—4 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

Aikuiskoulutustukea voidaan myöntää myös 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja opintoja vastaaviin opintoihin Ahvenanmaalla. (Uusi 3 mom.)

7—11 §
(Kuten HE)

12 §

Aikuiskoulutustuen määrä

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Aikuiskoulutustuen ansio-osan perusteena oleva palkka lasketaan tukikautta edeltäneen työ-, virka- tai muun palvelussuhteen vakiintuneista ansioista yhteensä vuoden ajalta lasketuna *hakemuskuukautta* edeltäneen kalenterikuukauden *lopusta* lukien. *Jos jaksottaisen opintovapaan ansionmenetystä haetaan jälkikäteen, ansiot otetaan huomioon yhteensä vuoden ajalta laskettuna 10 §:ssä tarkoitettua tarkastelujaksoa edeltäneen kalenterikuukauden lopusta lukien.* Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin ansio-osan perusteena olevan palkan määrittämisestä.

13—32 §
(Kuten HE)

33 §

Voimaantulo

(1 mom. kuten HE)

Aikuiskoulutustuki maksetaan vuoden 2001 loppuun saakka markkamääräisenä siten, että lain 12 §:ssä säädettyt euromäärät muutetaan markoiksi *kertomalla* luvulla 5,94573.

(3 mom. kuten HE)

2.

Laki**opintotukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 6 §:n 13 ja 14 kohta, 15 §:n 1 momentti, 16 §, (poist.) 16 a §:n 2 momentti ja 23 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin ne ovat, 6 §:n 13 kohta laissa 710/1997, 6 §:n 14 kohta laissa 1403/1997, 15 §:n 1 momentti laissa 49/1997, 16 § osaksi laissa 940/1995 ja 16 a § laissa 1318/1995 sekä

lisätään 6 §:ään sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1665/1995, 457/1997, 710/1997 ja 1403/1997, uusi 15 kohta ja uusi 2 momentti, 12 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 940/1995 ja 49/1997, uusi 5 momentti, 15 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, sellaisena kuin se on laissa 570/1994, sekä 29 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 341/1997, uusi 5 momentti seuraavasti:

6 §

Opintotuen saamisen rajoitukset

(1 mom. kuten HE)

Aikuiskoulutustukea vähintään kahden kuukauden ajan yhtäjaksoisesti saava opiskelija (poist.) on kuitenkin oikeutettu opintolainan valtionehtakaukseen.

12 §

(Kuten HE)

15 §

Opintolainan valtionehtaus

(1 mom. kuten HE)

Aikuiskoulutustukea saavalle valtionehtaus voidaan myöntää muihinkin kuin opintotukilain 4 §:ssä tarkoitettuihin opintoihin. (Uusi 4 mom.)

Valtionehtaus ei myönnetä henkilölle, joka on suorittamassa vapausrangaistusta. Valtionehtaus ei myönnetä myöskään henkilölle, jonka opintolainan on takausvastuun perusteella kansaneläkelaitoksen perittävänä, ellei kansan-

eläkelaitos erityisestä syystä toisin määrää. (Uusi 5 mom.)

16 ja 16 a §

(Kuten HE)

23 § (Uusi)

Opintotuen hakeminen ja myöntäminen

Opintotuki myönnetään aikaisintaan sen kuukauden alusta, jona hakemus on jätetty. Aikuiskoulutustukea saavalle opintolainan valtionehtaus voidaan kuitenkin myöntää hakemuskuukautta edeltävän kuukauden alusta lukien.

29 §

Muutoksenhaku

(Kuten HE)

Voimaantulosäännös

(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. *Eduskunta edellyttää, että koulutusai-
kaiset tukijärjestelmät sovitetaan tar-
koituksenmukaisella tavalla yhteen si-
ten, ettei määräaikaisissa palvelussuh-
teissa olevia aseteta ilman hyväksyttä-
vää syytä eri asemaan kuin niitä, joilla*
2. *Eduskunta edellyttää, että aikuiskoulu-
tustuen tavoitteiden toteutumista seura-
taan ja mahdollisesti ilmenevät puut-
teet korjataan esim. lyhentämällä an-
sainta-aikavaatimusta.*

*on toistaiseksi voimassa oleva palvelus-
suhde.*

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Petri Neittaanmäki /kesk
jäs.	Tuula Haatainen /sd (osittain)	Håkan Nordman /r
	Leea Hiltunen /skl	Lauri Oinonen /kesk
	Kyösti Karjula /kesk	Pirkko Peltomo /sd
	Risto Kuisma /rem	Tero Rönni /sd
	Esa Lahtela /sd	Raija Vahasalo /kok
	Jouni Lehtimäki /kok	Jaana Ylä-Mononen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Timo Tuovinen.